AYDEDE

No. 91 — 120
CUMARTESİ 27 AĞUSTOS 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasî Hoşsohbet Gazete
İdarehane: Cağaloğlu Türbedar So, No: 18 AKÇA Matbaası
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon 25332 — Posta Kutusu: 816

Başbakan, seçimlerde hile yapılmasına asla müsaade etmiyeceğini söyledi (Gazeteler)

HARAKİRİ!

Şu Acaip DÜNYA!

Talebe Neden Kopya Eder?

Profesör Howard Wilson, bütün Amerikan üniversitelilerine şu suali tevcih etmiştir: «Neden kopya ediyorsunuz?» Ankete gelen 700 cevabın 284 ü şöyleydi: «Üniversitenin beni kapı dışarı etmemesi için, muvaffak olmam lâzımgeliyor. Böylece kopyeye baş vurmak zaruretinde kalıyorum.» 193 talebe: «Ailem için kopya yapıyorum çünkü onların nazarında, iktidarsız ve küçük düşmek istemem.» şeklinde cevap verdiler.

Devlet tarafından meccanen okutulan talebelerin ise mazereti daha güzeldi: «Meccanî olarak tahsile devam edebilmek için kopyaya başvuruyorum.» 160 kişi ilerde meslek sahibi olabilmek için kopyaya teveccüh ettiklerini söylediler.

84 kişinin verdiği şu cevap ise, kopyacıların tembelliğini belirtiyor: «Daha kolay geldiği için kopya yapıyorum.». 58 kişi: «Herkes kopya yapıyor. Ben de etrafıma uyuyorum.» tarzında ankete iştirak ettiler. Bir vecapta: «Beni menettikleri için bu işi yapıyorum.» deniyordu.

Bir kişi olsun çıkıp: «Sorulan suallere cevap vermesini bilmediğim için kopya yapıyorum» dememiştir.

Alman Kadınlarını İlgilendiren Tek Konu: Aşk!..

1933 den 1945 yılına kadar geçen zaman içinde, Hitlerizmin Alman kadınlığını nasıl teşkilâtlandırdığı cümlemizin malûmudur. Hafta geçmezdi ki, sinemalarda dünya haberleri arasında, kahve rengi üniformalar giymiş, kolları gamalı haçlı kızların kadınların tam bir asker disiplini ile resmi geçit yaptığını, Almanyanın 1000 yıllık akibetini tâyin etmek için Tanrı tarafından gönderildiğini söyliyen sevgili Führerleri karşısında kollarını kaldırarak «Heayl Hitler!» diye bağırdığını seyretmiyelim.

O günden bugüne neler oldu neler!.. Bir zamanlar dünyaya hâkim olduklarını ilân eden Hitler, Göring, Göbbels ve Himlerlerden kala kala kötü bir hatıra kaldı. Bu cihangirlerin sayesinde bütün Almanya yanmış, yıkılmış ve parçalanmış bir halde!..

Bu çöküntü o hale gelmiş ki, bir zamanlar üstün ırktan olduklarına inanan ve başka milletlere yukarıdan bakan disiplinli ve mağrur Alman kadınlarının bütün benliklerinde aşktan başka hiçbir şey kalmamış. Yalnız aşkı düşünüyor, aşk için yaşıyor, aşk uğrunda her şeyi feda ediyorlarmış...

Bugünkü Almanyada 1000 erkeğe karşı 1250 kadın bulunduğu ve erkeklerin çoğunun Nazilikten temizleme mahkemelerinin kararı ile medeni haklardan mahrum bulunduğu için, kadın taifesinin seçimlerdeki önemi küçümsenecek bir şey değildir.

Geçenlerde yapılan seçimler için, muhtelif partiler ne kadar propanganda yaptılarsa da boş çıkmış: Alman kadınları toptan girişmiş oldukları aşk hayatını politikaya feda etmemişler.

Ve işin Irkçı Almanya hesabına en kötü tarafı, bu bayanların sevda hususunda daima yabancıları seçmesi imiş. Almanyanın işgalindenberi, İngiliz, Fransız ve Amerikalılarla düşüp kalkmış olan 35 lik bir kadın bir gazeteye verdiği demeçte, «hayatın tadını şimdi aldım, diyormuş. Alman erkekleri bizi yemeğini pişiren, çamaşını yıkayan bir hizmetçi gibi kullanırlardı. Yabancı erkeklerse bize kadın muamelesi yapıyorlar. Çok memnudum!..»

MERAKLI BİR BOŞANMA DAVASI...

Luigi Carlone ve Martha Kuhlitz Torino mahkemesinde boşanma davası açmışlardır. Kararlarının gayet kat'i olduğunu söyliyen karı ve kocanın biri 73, diğeri 72 yaşındadır. Anlaşmazlığa sebep yanlarında çalışan ahçı kadındır. Madam Martha onu, kocasını baştan çıkarmakla itham etmiştir. Mösyö Luigi'ye gelince, muhakkak nefis yemeklerinden vazgeçemediği için olacak, ahçıyı göndermeye razı olmamıştır.

TANIYAMAMIŞ!

Karısına bir sürpriz yapmak için sakalını kesti ve evine döndü. Kadın kapıyı açaraçmaz biran tereddüt ettikten sonra boynuna sarıldı, öptü, kucakladı ve sevgisini gösteren muhtelif tezahürata bulundu. Bu ani hücumdan bunalan koca nefes nefese sordu:

— Ne iyi yaptım değil mi karıcığım?

Çok yakıştı değil mi?

Kadın hayret ve şaşkınlıkla yüzüne dikkatle baktı sonra kahkahadan kırılarak:

— Allahım! diye haykırdı: Senmiydin?

★ Kadından kalbini istemeyiniz.. Belki bir kalbi vardır da onu da size vereceği tutar..

ACELE İŞE ŞEYTAN KARIŞIR!..

Acele işe şeytan karışır mı, karışmaz mı, orasını Allah bilir!.. Fakat, bu soruyu Amerikanın Kentuki şehrinde oturan Bayan Margaret Hovard'a sorarsanız alacağınız cevap, İblisin her acele işe karışacağı ve daima altından çapanoğlu çıkacağı babındadır. Genç ve dilber bayan Hovard bu cevabı verirken döğünecek, bağıracak, ağlayacak, sızlayacak, kafasını taştan taşa vuracaktır.

Ey, ne diyelim!.. Kadıncağız bunu yapmakta yerden göğe kadar haklı!.. Biçare acele bir iş yapmış ve taşlanan kör şeytan başını dertten derde sokmuş.

Bayan Margaret Hovard, orta okul arkadaşlarile kaydırak oynayacağı, ip atlayacağı bir çağda, yâni onbeş yaşında olduğu halde, ikinci kocasından ayrılıyormuş. Bu biçare kadıncağız ilk defa 13 yaşında evlenmişmiş. On altı yaşındaki kocası eve bakacağı yerde eline geçen bütün parasını mantar tabancasına uçurtmaya harcıyormuş. Evlilik gemisinin böyle bir kaptanla yürümeyeceğini kavrayan taze mahkemeye baş vurmuş ve hayırsız kocasından ayrılmış.

İkinci defa on dokuz yaşlarında bir delikanlı ile evlenmiş. Herif koca değil, civa!.. Her geceyi başka bir kadının koynunda geçiriyor. Aile ocağına da, ancak gömlek, çorap, don değiştirmek için uğruyormuş.

Kadıncağızın canına tak demiş ve bu hain, zalim adamdan ayrılmak için mahkemeye baş vurmuş...

Şimdi, henüz on beş yaşında iken iki kocadan boşanan genç dul, evlenmenin kendisine saadet getirmediğini, tahsile devam edeceğini söylüyormuş.

Ne denir, Allah bahtını açık etsin!..

GÜZEL BİR CEVAP

Otomobilini son süratle hastahaneye süren başhekim seyrüsefer memuru tarafından durdurulunca, polise hiddetle çıkışır:

— Siz olmasaydınız, ben şimdi hastahanedeydim!

Memur tebessüm ederek cevap verir:

— O halde bana müteşekkir olmalısınız!

DİPLOMAT NE İŞ GÖRÜR?

Metternich'e akrabasından genç bir kız, diplomatların ne iş gördüklerini sorar. Meşhur politikacı, biraz düşündükten sonra:

— Kızım, der. Diplomat sırf diplomasi yüzünden meydana çıkan sonsuz politika karışıklıklarını tashih etmeğe memur bir adamdır.

Galgozy'nin Masraf Listesi...

Bir zamanlar Bosna Hersek kumandanlığında bulunmuş olan Avusturya, Macaristan imparatorluğu generallerinden Galgosy, askerlerin ekserisinde olduğu gibi, fazla kırtasiyecilikten hiç hoşlanmazdı.

Gayet mühim bir köprünün inşaası için Harbiye Nezareti, generalin emrine 10.000 kuron tahsis etmiş ve pek tabii ki, sonradan alelusul masraf makbuzlarını istemiş. General makbuz yerine sadece «sarfedilmiştir» cümlesini yazarak nezarete göndermiş. Bunun Harbiye Nezaretinden bir masraf listesi gönderilmesi ısrarla tekrar tekrar yazılmış. Bu yazı sağanağından bunalan general nihayet şöyle bir masraf listesi hazırlıyarak Nezarete göndermiş:

MASRAF LİSTESİ

Köprü için Harbiye Nezaretinden verilen tahsisat	10.000
Yapılan köprü için sarfedilen	10.000
	00.000

Bir para saklanmadı, bir çivi çalınmadı. İnanmıyan hayvandır..

General Galgozy

Nazır bu yazıyı alıralmaz hiddetinden köpürerek büyük üniformalarını giymiş ve saraya koşmuş. İmparatorun huzuruna kabul edilince, heyecan içinde meselenin mahiyetini anlattıktan sonra:

— Buyurun haşmetmeap diyerek generalden aldığı yazıyı İmparatora vermiş. İhtiyar François Joseph yavaş yavaş okumuş ve gülümsüyerek nazıra iade ederken:

— Ben inanıyorum. Buyrun alın, demiş.

ŞUDA NAKIŞLAR

(BİR MES'UL ARANIYOR) DRAMI!

Sebep ne olursa olsun, Kanadadan, hele Suriyeden ve Iraktan buğday satın almak mecburiyetinde kalmamız halkımızın canını sıktı; âdeta izzeti nefsine dokundu. Gazetelerde o havadise rastlayınca hepimizin kan başına çıkıyor.

Mes'uller de böyle bir üzüntü ve mahcubiyet var mı, acaba?

Geçen defa da yazdık: Buğday darlığımızın sebebini memlekette, silolar yapılmamış olmasını ve çürümesin diye mevcut sitokun harici satılması imiş. Acaib şey! Haydi Kanadada silolar bulun, Suriye ve Irak bizden daha müterakki ve daha istikrarlı bir ziraat politikasına malik mi ki, buğdayını muhafaza etmiş, darlığa düşmek korkusuna kapılmadan harıl harıl, yüzbinlerce ton buğdayını ihraç ediyor?

Haniya biz ziraat memleketi idik, sulamalara milyonlar harcamıştık, köylü efendimizdi! Her maddeye muhtaç olmamız haritada yazılı idi amma, buğday için elâleme avuç açacağımız hatıra gelmezdi. Velevki bir sene mahsul bereketli olmasa da...

Peki, bu ıskandaldan kimse mes'ul tutulmayacak, yarın meclis açılınca - yine politikacılık şamatası galebe ederek - iş arada kaynıyacak mı?

Yahut da basit bir sual takriri ve eveleme geveleme kabilinden pestenkerani bir cevapla mesele örtülüp emsali misillü örtbast mı edilecek?

İsviçrede ufak bir süt darlığı buhranlara sebep olur ve süt fiatlarına iki santim zam mecburiyeti geceli gündüzlü Kabine toplantılarını intaç eder. Sanırsınız ki, memleket bir bağdire karşısındadır, vatan tehlikededir.

Buğday satın alıyoruz, bir kısmını kömür depolarına dolduruyor, bir kısmını yerlere seriyor, ekmeğin en bozuğunu pek pahalıya yiyor, altun sitokumuzu eritiyoruz. «Ne oluyor?» diyen yok «Hele niçin silolar yapılmıyor?» diyene rastlanmıyor.

Gelsin propaganda gezintileri! Gelsin mukabil seyahatler! Gelsin nutuk, miting, avurt zavurt!.

«Bir muhasip aranıyor» hoş bir komedi idi, seyrederken katıla katıla gülmüştük. Şimdi de «Bir mes'ul aranıyor» dramı oynanmaktadır: hüngür hüngür ağlasak yeri var!.

Aydede

DANİMARKALILAR HAYVANLARI ÇOK SEVERLER

Jutland'ın küçük bir şehri olan Hjoerring'te, sekiz gündenberi kilisenin çanları çalınmamaktadır.

Acaba sebep nedir diyeceksiniz... Bir arıza mı var? Yoksa çam son zamanlarda moda olduğu veçhile grev mi ilân etmiş?

Hiç biri değil.... Bu sükût tamamile bambaşka bir sebepten ileri gelmektedir. Bir çift baykuş yuvalarını tam çanın altına yapmıştır. Çan çalınırsa yuva ezileceğinden, şehir halkı, küçük baykuş yavruları büyüyüp uçmasını öğreninceye kadar, bu işten sarfı nazar etmiştir.

VOLTAİRE KİM?

— Kızım, bir daha öyle kelimeler kullanma! Ayıp.

— Anneciğim, bu kelimeleri Voltaire de kullanıyor.

— Öyleyse bir daha o çocukla oynama!

BULGARİSTANDA TÜRKLERE ZULM YAPILIYOR *(Gazeteler)*

— Kuvvetimizi dünyaya ispat edeceğiz!.
— Lüzumu yok gospodin! Sırtındaki koskoca yükü taşıyabilmenden belli oluyor zaten...

FİGARO

Zamanında hayhca dedikodu mevzuu olan «Figaro»yu saraya mensup hanımların gizlice seyredebilmeleri için, Billequier dukası, eserin müellifi Beaumarchais'ye bir mektup yazarak hususî locasını ister. Müellifin nihayet bir devlet reisi sayılan dukaya verdiği cevap dikkata şayandır:

«Gayri ahlâki telâkki ettikleri bir eserin temsilini gizlice seyretmek isteyen kadınlara en küçük bir hürmet hattâ nezaket göstermekliğime imkân yoktur. Ben, eserimi ahlâk işportacısı birkaç kadının gizli localardan seyrederek eğlenmesi ve sonra yüksek saydıkları sosyetelerinde dedikodu mevzuu yapması için değil, sadece halkın zevki ve eğlencesi için yazdım. Şüpheli mevzularda gizlice zevk ararken, harice karşı fazilet, vakar maskesi kullanmak bence zamanımızın en iğrenç tezahürlerinden biridir. Halbuki eserim, her şeyden evvel şüpheli olmaktan uzaktır. Bunun için ya açıkça kabul veya reddedilir; işte o kadar. Locamı kendime saklar, saygılarımı huzurunuza sunarım muhterem duka.»

— Kardeşini caddeye bırakmakla pek kötü yapıyorsun ya ezilirse?!..
— Ziyanı yok evde bir sürü daha var!..

(Fransız Karikatürü)

ONA AİT DEĞİLMİŞ!

Hanımefendi hizmetçiyi azarladı:

— Utanmıyor musun sen? Bu ne pislik!.. Eşyaların üzerinde üç aylık toz var...

— Üç aylık mı? O halde beni alâkadar etmez çünkü ancak bir aydır sizin yanınızda çalışıyorum!...

İNGİLTERE VELİAHTI

İngiltere veliahtı prenses Elizabet geçen hafta içinde yalnız bir gece kendi yatağında yatabilmiş ve oğlu prens Charles'ı da ancak birbuçuk gün görebilmiştir.

Edimbourg'ların yeni ikametgâhı olan Clarence House civarı halkı prensesin gittikçe artan yorgunluğundan endişeye düşmektedirler, zira vaziyet değişmezse ve prensesin resmi ziyaret ve ziyafetleri azalmazsa sıhhati tehlikeye düşecektir.

Bu vaziyet veliahtın yakınlarını da düşündürmekte, her ferdi bizzat prenseslerini görmek ve konuşmak için çıldıran bir halkın arzularını nasıl karşılayacaklarını bilememektedirler.

DANİMARKA KRALI HAKKINDA

Kralın 75 yaşına basması münasibetile memleketin her tarafından kendisine çok kıymetli hediyeler ve paralar yollandı. Bankerlerden tutunuz mektepli çocuklara kadar hediye göndermeyen kalmadı.

Halk Kralın bunları hayır cemiyetlerine vereceğini bildiğinden kendisinden başkası menfaatine kullanmamasını şart koşmuştu.

Kral boyun eğmeye mecbur kaldı ve dedi ki:

— Bahriye mektebinden beri hususî bir yata sahip olmak isterdim. Fakat bunu yapmağa malî vaziyetim hiçbir zaman müsaade etmedi. Bari şimdi küçük bir yat satın alayım.

ESKI YOLCULUKLARIM

Oteldeki Kadın

I

Romanya yolunu bir seyyah kafilesine katılarak tuttuğum sırada Ahmet Mithat Efendinin roman başlığındaki gibi henüz 17 yaşında bulunmuyor- sam da yirmisini de çok aşmış değildim. Bana demişlerdi ki:

— Orada eşini hiç bir memlekette, hattâ Pariste görmediğin, göremiyeceğin bir serbeslik, bambaşka bir kolaylık vardır: oteldeki odandan zile basar, garsonu çağırır, tıpkı kahvaltı, viski soda, maden suyu istiyormuş gibi kadın da emredebilirsin!

★

Acaip şey... Bu kadar zahmetsizce, koltuğundan kıpırdamadan - hele o zamanlar için - sokak sokak dolaşmadan, peşinde koşmadan, şuraya buraya baş vurup çırpınmadan olur mu, dersiniz? Bir dudağı yerde, bir dudağı gökte zenci yahut sağ memesini sol omuzuna, soldakini sağa atmış dev anası size «dile benden ne dilersin!» demiş, dilediğinizi yapmıya razı olmuşcasına, peri masallarındaki gibi mi?

Kadınla en çok meşgul olduğu zaman, yani gençlik bir erkeğin kadını hiç anlamadığı çağdır; anlamamasının da başlıca sebebi ikidir: onda ya olduğundan fazla kıymetler tevehhüm etmek, yahut da onu olduğundan basit sanmak. Birincisinde hayal sukutuna uğranır, ikincisinde başa beklenmedik bir dert açılır.

Kadehimize konan suyu şampanya sanarak, dudaklarımıza dokundurduğumuz zaman duyduğumuz bir lezzetsizlik vardır; işte o, bunun gibidir. Her zaman az çok' iyi bulmak için aldanmadan, yani fazla hassalar beklemeden kadına temas etmeli. Limonu limon bilerek ağzınıza aldığınız vakit ekşiliğini, kavun zannederek yediğinizden elbette daha az duyar, hiç değilse şaşırmazsınız.

Sonra gençliğin pek büyük bir kusuru da şudur: Çiğnemeden yutmak...

★

İşte Bükreşe ben bu yaşımda, hisseme düşeceği, ağzımla kapıp bir hamlede yutuvermek sonra da yenisini beklemek çağında varmıştım.

Aklım, fikrim Viktorya caddesi üzerindeki şahane otelde odama kapanıp zile basmakta idi. Fakat denemeğe bir türlü cesaret edemiyordum. Kaç kere garsonu çağırmış, farklı kıyafetinden ürkmüş, vazgeçmiş, bu ova memleketinde yaz pek boğucu olduğundan üçüncü veya dördüncü sitronadımı istemekle kalmıştım.

Nihayet bir akşam üstü idi, kararımı verdim, parmağımı tekrar zilin düğmesine uzattım. Yüzümde belki de Tuna üstündeki kocaman Mecidiye köprüsünü atacak bir komitacı sarılığı ve dehşeti vardı; sanki düğmeye dokunur dokunmaz bir dinamit yığını ateş alacak, oteli havaya uçuracaktı.. Yüreğim gümgüm atıyordu. Bu gümbürtüyü inbat havada geceliyen Boğaziçinden geçen bir motörün uskur sesleri gibi sade kulağımla değil, karnımın içinden de duyuyor, camlarda titremelerini işitiyordum.

Zile basmış olacağım ki kapı vuruldu, garson da karşımda belirdi. Demin sapsarı iken şimdi, birdenbire kıpkırmızı idim. Kendimi aynada görmeden yüzümün sıcaklığından bunu anlamıştım; anlamıştım ki çehrem kızamığın pürnakil döktüğü sıradaki pürtür pürtür kızıllıkta, korkunçtu. Garsonun hekim istiyeceğime hükmetmesi bile mümkündü!

O halde, kulaklarımın uğultusu, yüreğimin gümbürtüsü içinde Fransızca ne dediğimin, meramımı nasıl anlattığımın farkında olmadım. Fakat uşağın işi gayet tabiiye alarak:

— Peki efendim, biraz bekliyiniz!

Demesi üzerine büsbütün afalladım. «Pekâlâ, efendim. Bir saniye beklemek lûtfunda bulununuz!» cevabını vermişti. Eyvah! İstediğimi sandığım şey meğerse korktuğum şeymiş... Bu da başıma gelmişti.

★

O zamanki Bükreş otellerinin kapılarında sırmalı elbiseler giymiş iri yarı gösterişli kapıcıların bir vazifesi -belki de baş vazifeleri- içerden garson vasıtasiyle emir gelince caddeden geçen malûm kadınların bindikleri arabalara bir işaret çakmak, çağırmaktı. İşareti alan arabadan atlar, otele girer, garsonun önüne düşer, yahut aldığı numaraya göre odayı kendi bulur, kapıya vururdu.

Peki, misafirinizden hazzetmezseniz ne olacak? Kısmetim bu imiş diye katlanmak mı lâzım? Hayır... İstediğiniz bulununcaya kadar garson ve kapıcı emrinizdedir!

Hikâyemin geriye kalan tarafını - yer darlığından - gelecek nüshaya bırakıyorum.

Refik Halid KARAY

— Hükûmetin mali siyasetine hayranım azizim. Bir 10 kuruşluk bastırdı, hem 10 para, hem 1 kuruş, hem de 25 lik yerine geçiyor.

(Müsabaka Karikatürlerinden)

Musolininin Ahçısı Roman Yazacakmış !..

Gayet usta bir ahçı olan Maria Bardella, Musolini'nin yüzünden, daha çocukluğunda intisap etmiş olduğu mesleğini terketmek mecburiyetinde kalmıştır. 1945 senesini müteakip bir müddet hapiste kaldıktan sonra serbest bırakılan Maria, müracaat ettiği bütün otel ve lokantalarda iş bulamamıştır. Çünkü bonservis istenildiği zaman Musolini'nin yanında çalıştığı meydana çıkıyor ve kimse duçenin sabık ahçısına iş vermek istemiyordu.

1945 senesi nisan ayının son günlerinde Maria Bardella Maruza'daki umumi karargâhta, Musolini'ye ahçılık yapmak felâketine uğramıştır.

İtalyan diktatörünün midesinde ülser vardı. Kadının, doktorların tavsiyesine uygun olarak pişirdiği hafif pehriz yemeklerini çok beğeniyordu. İşte bu hâdise yukarda anlattığımız neticeyi doğurmuş, çaldığı bütün kapıların Maria Bardella'nın yüzüne kapanmasına kâfi gelmiştir. Kendisine bir geçim çaresi bulmak için duçenin sabık ahçısı Benito Musolini'nin son maceraları hakkında hatıralarını yazmaya karar vermiştir.

Bu nevi edebiyat İtalya'da hâlâ rağbet görmektedir. Oda hizmetçisinden, bahçıvandan sonra İtalyanlar bir de Musolini'nin ahçısının hatıralarını okuyacaklardır.

LOKANTADA

Beyoğlunun büyük lokantalarından birinde, müşteri asabi bir tavırla seslendi:

— Garson!

— Buyurun beyim?

— Demin bir çorba getirttim tuzsuzdu. Bir rosto yedim o da aynı şekildeydi. Bu lokantada hiç tuzlu bir şey yok mu?

Garson terbiyeli bir tavırla eğildi:

— Lütfen beyim biraz sabredin: nasıl olsa hesap pusulasını getireceğim!.

DENİZİ SÜPÜRENLER

İlk defa olarak deniz ve kayık gören bir kızcağız kürek çekilerek giden bir sandalı hayretle, seyretti:

— Anne, dedi, bak, denizi süpürüyorlar!

— Burası yeri değil, dışarı çıkalım ben senin kafanı kırarım!..

MÜSABAKAMIZA

iştirak ediniz

Gazetemiz genç kıymetleri teşvik ve tanıtma mahiyetinde bir müsabaka hazırlamıştır. Gelecek nüshadan itibaren okuyucularımızın — çini mürekkebi ile, beyaz kâğıda çizilmiş olmak şartiyle — gönderecekleri karikatürlerin iyileri «AYDEDE» de neşredilecek ve bunlar arasından seçilecek en iyi üç karikatür sahibi mükâfatlandırılacaktır.

47 SENE EVVEL

BİR 19 AĞUSTOS GECESİ

No. 6

Yazan: *SERMET MUHTAR ALUS*

Düğün gecesi damat beylerin iki rekât güvey namazını kıldıktan geline yüz görümlüğünü verdikten, helâlinin duvağını açtıktan sonraki gibi çekinerek sordum:

— İsminizi bağışlar mısınız. İki gözümün elifi

Susuyor, gülümsüyor. Suali tekrarladım:

— İnayet buyurun nimtenim!

O zaman nimtenim tabiri kadınlara karşı hitapta mintan filân ifade etmezdi. Tenimin yarısı, yani ruhum, hayatım, cancığazım manasında kullanılan çok kibar, fiyakalı bir kelimeydi.

Hattâ meşhurdur: Gayet çehre züğürdü damadın biri yüz yazısı günü koltuğa girmiş. Gelinin suratından düşen bin parça, (Bu derece mendebur, ağzı burnu çarşanbada herifle ömür geçirmem de geçirmem)... Vaktaki güvey, akşamleyin oradan halvet olupta helâline (Nimtenim!)) deyince taze, kocasına öyle bir ısınmış, öyle bir muhabbet bağlamış ki (ne nazik, ne ince, ne cana yakın erkek!) diye deli gibi âşık olmuş.

Kelime afsunlu olacak; ben de sarfeder etmez, sevgilimin yavaşçacık dudakları kıpırdadı. (Şin) li, (kef) li, (rı) lı bir ad mırıldanıyor. Şükriye mi, Şakire mi, Şükran mı anlayabilirsen anla...

— Lebbey?

Sesini çıkardı:

— Şekûre, efendim!

— Aman pek güzel, pek münasip, pek ensep bir isim. Cenabıbarii mütteâlin size bahş ve ihsan eylediği melâhat ve letafetin şükredicisi demeksiniz.

Tabii memnun:

— Evet; Enişte beyim kaç kere lûgata baktı, dediğiniz gibi olduğunu söyledi. Valdemin civan yaşında merhum olan hemşiresinin adı imiş o, vefat ettikten sonra ben dünyaya gelmişim, bana takmışlar.

Her ihtimale karşı nenin nesi, kimin fesi olduğunu bir yoklamak, evli mi, dul mu, buralardan mı, uzaklardan mı, anlamak lâzım ya. lâfı açtım:

— Ne tarafta ikamet ediliyor?

İstanbulda, Süleymaniyede

En can alacak noktaya bastım:

— Sormak ayıp olmasın ama mücerred misiniz, yoksa mütechhil mi?

İçini çekti:

— Oraları hiç açmayın!

— Başüstüne, elemrü fevkal'ede; üzülmemenizi isterim.

Daha derin göğüs geçirdi:

— Dünyanın en bedbaht, en talihsiz bir kadınıyım. Ömrümde gün görmedim. felâketten felâkete uğradım; ne diye yaşıyorum bilmem! Yeryüzünden nafakam kesilmemiş zahir. Çekecek daha çilem var muhakkak:

— O nasıl söz? Allaha şükür gençsiniz; perilerden, meleklerden dilbersiniz. Yeise, endişeye kapılmanız revayı hak değil.

Lâkırdıyı uzatmadan yarasını kendi deşti:

— Erkeğimden yana kısmetim hayırsız çıktı. Evlendiğimin senesinde ayrıldık!

— Kaderiniz kötü imiş, ne denir. Evvelkinden bin kat üstün, alâ bir delikanlıya varır, geçmişlerin hepsini unutur gidersiniz.

Sigara uzattım:

— İçmez misiniz?

— Tütün kullanmam, lâkin gamlarım böyle ayaklanınca avunmak için bir iki nefes tüttürürüm!

Sigarayı aldı:

— Bu hem kalın, hem zıvanalı.

Atıldım:

— Kolayı var şekerim. Kâadını yırtmadan açar, inceltip tekrar sarar, dudak yerini yapıştırmam siz yalarsınız...

— O niçin o? Ağzınızdan mı iğreneceğim?

Artık senli benliliği hak etmişti:

— Bin yaşa, varol Şekûreciğim.

Yani, işimiz kıvamında. Yanyanayız. Fasulya sırıklarına kolumu dayamıştım. Elim sırtına temas ediyor. tombalacık vücudünün hararetini duyuyor. Başım saçlarına, yüzüne sürünüyor: bacaklarım dizlerine, baldırlarına deyiyor.

Belki uzaktan gören mören olur diye kibriti avucumun içinde çaktım. İkimizde yana dönerek, birbirimize büsbütün sokulmuş, sigaraları tellendirmeğe koyulduk.

Sesi titriyordu:

— Tâ küçüklüğümden beri herşeyden fazla çocuk severim. Evlât muhabbetinden de mahrum kaldım.

Afacan kızı gösterdi:

— Buraya geldik geleli, bizi gördüğünüz göreli anlamışsınızdır belki. Ablacığımın bu yavrusu Adiviyeciğin üstüne titrerim: afacanı öz evlâdımdan ayırt etmem..

Göğsüme yaslandıkça yaslanmada. Bundan bir gömlek ötesi sarmaş dolaşlıkdı. Derdini dökmeye girişti. Sizde dinleyin:

— Ondördünü doldurmadan, daha bebek oynarken gelin köşesine oturmuş. Düğüne gelen dâvetliler, seyirciler «Ayol fidan gibi kız, kocaya verilir mi?» diye şaşa kalmışlar. Annesine, anne annesine, baba annesine söylemediklerini bırakmamışlar.

Kocası, Cumartesi sabahından torbadakileri çıkarmağa başlamış. Gümrükte kâtip, dörtyüz kuruş maaş sahibi gibi falan fıstıkların hepsi martavalmış, boş gezenin boş kalfası. işi gücü sokak sokak sürtmek, meyhanelerde şişeler devirmek, batakhaneler kumar oynamak. Cebindeki beş on kuruş suyunu çekince karısına musallat olmuş. Bir türlü meram anlamıyor. «Çifter çifter haminnelerin var, onlarda küflüler doludur. Kocakarılardan iste, ver bana» diye iki ayağını bir pabuca sokuyor.

«Kol kırılır yen içinde, baş yarılır fes içinde» diye mecelleşmeleri örte kapata, saklaya gizliye; kimselere duyurmadan, elindekilerin hepsini vermiş. Bu gidişata karunun hazineleri dayanmaz. Tazelik liraları, beşibiradaları tükenince, herif yine balta. Şimdi de elmaslarını götürüp götürüp satmada. Gece yarıları körkütük sarhoş, kapıya gümbür gümbür tekme. Eve dalar dalmaz yine para.

«Bir kenarcıkta, harçlığımdan biriktirdiğim 150 liram vardı, yedi beşibiradada altınımı saklardım. bir tanesini bırakmadın, harcadın. Taktığın sırça yüzgörümlüğünü bile elimden aldın. Sandığımdaki elmas broşa, rozo iğneyi firuze yüzüğü, incili küpeleri satıp savdın!» derdemez, gelsin sille, yumruk, tekme...

Üstelik, bir tüğ daha dikmiş. Beyoğlu fahişelerinden çirkin, kart, çiçekbozuğu bir Rum karısını dost tutup aylarca evin semtine uğramayınca, artık pıçak kemiğine dayanmış. «Nikâhım helâl, canım azad» deyip heriften boşanmış. O gün bugün, 12 ay, birbuçuk haftadır seyibe imiş. Allaha hamidler olsun, yüzüne bakılır, sözü sohbeti dinlenir tazelerden. Oldukça saz çalıp söylemeğe de aşına. Ud biliyor: gazel, şarkı okuyor. Yanı kılıçlı, genç genç zabitler; eli bastonlu, burma bıyıklı beyler semtinde caddelerde etrafında pervane gibi dört dönüyorlar; araya kolcular, kılavuzlar koyup yalvara yakara istiyorlarmış ama bir kere sütten ağzı yanmış, ayranı bile üfleyenlerden. Hulâsa gözü yıldığından bunların birine varmıyormuş.

Başı kapıdan aşmadı ya. Daha henüz yirmisinde bile değil. Garip kuşun yuvasını Allah yapar. Günün birinde ergeç arzusuna göre talibini bulur.

Nazenin ve şivekârın içyüzünü kâfi derecede anlamıştım. Söylediklerinin dörtte üçünün kefti idiği besbelli idi, halis muhlis ev tavuğu olduğuna, el altından aksatasını yürüttüğüne şüphe yoktu.

Eski kocasından çektikleri, dert yanışları gerek doğru, gerek yalan olsun beni alâkadar etmez. Şimdi çantada keklik ya. Önce nasibimi alayım, keyfimi süreyim, başka istediğim yok. Taze ilik, bir içim su, hakikaten peri gibi. Böylesi kolay kolay ele geçmez, bu fırsat kaçırılmaz.

Bedri ile zaten gündüzden plânı kurmuştuk. Kızıltopraktan Bostancıya, Kozyatağına, Erenköyüne kadar bütün donanmaları dolaşacağız; yine Feneryoluna Fuat paşanınkine döneceğiz. Hangi köşkte hoşumuza giden, bize iltifatı esirgemiyen iki dilberle anlaştık mı, kaptanın Cevizlikteki evine aşıracağız. Şayet birbirleriyle tanışmayan iki gaco bulursak ayrılarak ben bir tarafa, o bir tarafa gideceğiz.

Üsküdarda Tunus bağında halam otururdu. Arasıra gidip yoklarken üç dört aydır ihtiyarın semtine uğramamıştım. Peylediğim kadınla düşeceğim oraya. Okuyacağım mavalı tasarlamıştım:

— Yirmi gün evvel evlendim halacığım, Beşiktaşta bir konak yavrusuna iç güveysi girdim. Zevcem torunnunuzla mübarek elinizi öpmeğe, hayır duanızı almağa geldik.

Gecenin o saatinde paldır küldür damlayışımıza sebep de hazır:

(Devamı var)

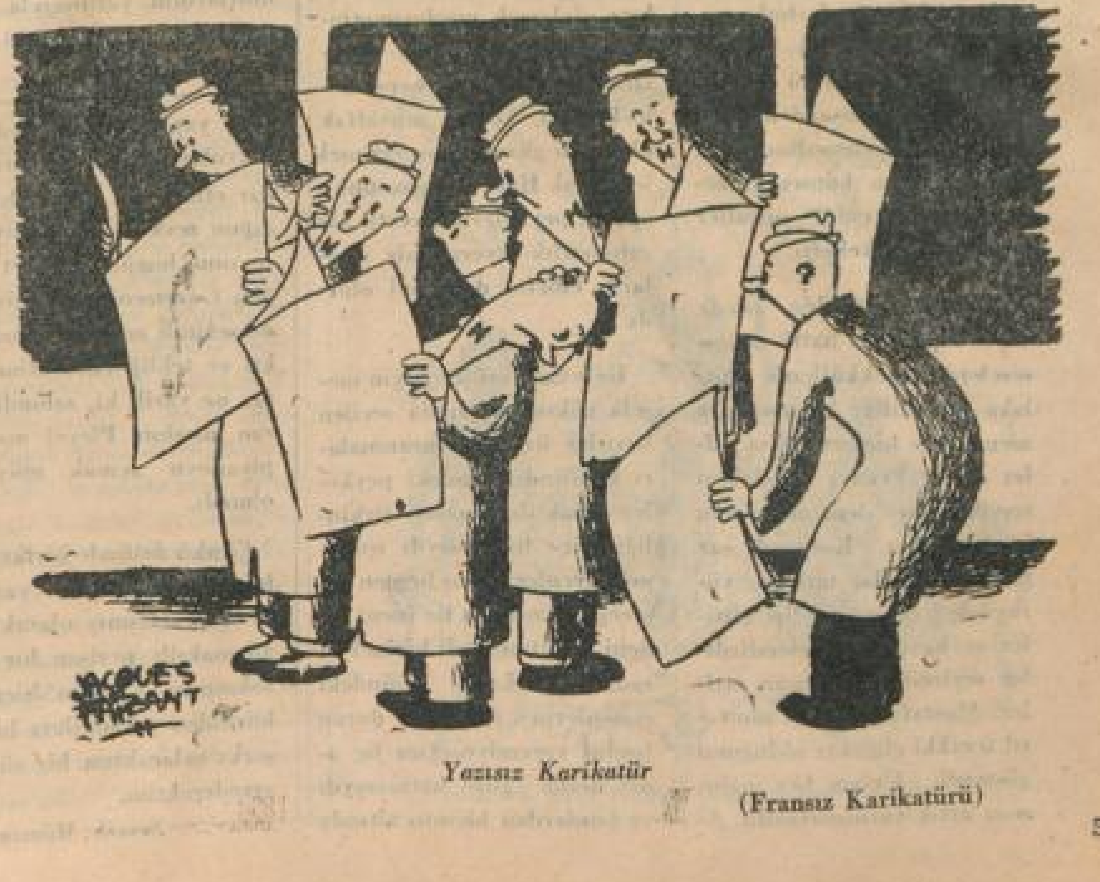

Yazısız Karikatür

(Fransız Karikatürü)

Kadın — Öyle keyifli keyifli nereye bakıyorsun?
Erkek — Hiç, kaynanamı seyrediyorum da!..

Aklımda kalanlar:

CEMİYET HAYATI

Geçenlerde Açık Hava Tiyatrosuna bir daha uğradım. Konservatuar icra heyeti hicazkâr kürdi faslından bir konser verecekti. Verdi, hem fevkalâde olarak verdi. Sanatkârlar sazlarla tegannide insicam ile telâffuzlarda vuzuh ile tavırlarda bir istisna ile beraber ciddiyetle ve vekar ile bu konseri verdiler Yalnız bay Uğdi üstadımızın Ekrem beyin söylediği şarkının birinde darbuka çalarımsı şakası gerçi hoşlara gelmişti halk güldü beyendi.. Fakat müsaadeleri ile bendeniz beyenmedim. Zira konseri veren konservatuardı. Şu halde ciddî misaller vermekle mükellefti.

Büyükler: ferdde ailede veya cemiyette hattâ müesseselerde teşekküllerde mutlaka lâubaliliğe kaymazlarsa memlekete hizmet yoksa hiffet olur. Fenayı ve çirkini teşvik olur dememek için böyle dedim. Konserde saz faslı ve şarkılar tatlı bir yürüyüşle cereyan edip gittiler ve havayı neşelendirdiler seyircileri memnun ettiler. Mustafa Kovanlı muttasıl terakki etmekte olduğunu gösterdi. Ekrem bey oğlumuz artık yorulmuyordu. Akile hanım kızımız kemakân havalandı. Lemi beyin seneler evvel bestelediği babamın şarkısını Muallâ hanım bu defa daha güzel okudu. Üstat Necatinin acem aşıran makamından yaptığı taksim kemanındaki maharetini bir daha gösterdi. Bilmiyorum neden Hamiyet hanım perdeyi yırtarcasına kendini sahneye attı geldi. Safiye hanıma gelince bir üçüncü şarkıyı söylemek mecburiyetinde kalarak fevkalâde alkışlandı. Ve bunların hepsi demektir ki, konser muvaffak oldu. Bu güzelliklere erişmek için Açık Hava Tiyatrosunun apaçık peykeleri kuvvetli bir rahatsızlık vermemiş olsalardı elbette daha iyi olurdu.

Hele bazı müşterilerin meselâ göksu çayırında serilen hasırlar üzerinde uzanmaları kabilinden öndeki peykelere ayak dayamaları çirkinliği göze batmasaydı ışıksız merdivenler aman hemen düşeceğim korkusu ile ineni bineni ürkütmeseydi birinci sıradaki peykenin önündeki çimenlerin üstünde duran ismini veremiyeceğim üç adet nesne göze batmasaydı ve bunlardan birinin altında yuva yapan bayan kedi ile yavruları ikide birde arzı didar etmeseydi konserden aldığım zevki heder etmiyecek ve onu bugün ziyaret ettiğim Gazetecoiler Cemiyetinde sevimli arkadaşlarıma nakil ve tebliğ edecektim amma ne yazık ki, salonda duran meşhur Pleyel markalı piyanoyu açmak müyesser olmadı.

Çünkü üstünde biriken toz biraz da rutubetin yardımı ile çamurlaşmış olarak onu adamakıllı perişan bir hale sokmuştu. Yoksa hicazkâr kürdiden arkadaşlara bir iki şarkı çalacaktım bir sürpriz arzedecektim.

Semih Mümtaz S.

HENRİ GARAT PERDEYE DÖNÜYOR

Bir zamanın en gözde sinema jönprömiyelerinden olan ve en aşağı 1929—1939 seneleri arasında 66 film çeviren Fransız artisti Henri Garat tekrar 3 filmde yer alacaktır.

Garat 10 sene meşhur ve mamur, 10 sene de sefil denilecek bir ömür sürmüş, mukabili olmıyan çekler imzalamış, dolandırıcılık suçila mahkemelere verilmiş, dostlarının yardımıyla kurtulmuştu. Bakalım eski sükseyi bulacak mı?

İSVİÇREYE MEKTUP

İstanbulda bu hafta bir spor faaliyeti var. Bir taraftan Avusturyalı atletler bizim çocuklarla boy ölçüşüyor, diğer taraftan Dağcılık Klübünde 7 Millet üyesi 4 cü Tenis turnuvalarına iştirâk ediyor.

İnönü Stadındaki kalabalık daha ziyade erkeklerden müteşekkildi, fakat Dağcılık Klübünün güzel, şirin binası ile bahçesini ve bilhassa kord kenarlarını şık, zarif ve tenis meraklısı hanımlarımız doldurmuşdu. Benim gittiğim gün seyircilerin en şıkı Sevim Nemli idi. Sizin oralarda siyah bu yaz pek moda imiş biliyorduk amma bu modayı burada kimse tatbik etmez diyorduk, halbuki sarışın, güzel genç valde Sevim siyah gabardin bir pantalon ve yine siyah bir süveterle bu modayı İstanbula da getirmiş oldu, hem de kendisine pek yakıştırmış. Etrafta da ne kadar çok genç valdeler var. İki kızların annesi güzel Nuran Somuncuoğlu da benim yakınlarımda oturuyor, üzerindeki gri Ankara yünü uzun jakete hayran oldum, yeşil gözlerine de ne kadar yakışmış. Genç valdeler serisinden en tazesi Doktor Muhteremin cici karısı, fakat o bir nebze şişmanlamış galiba, mamafih ince şeffaf Teni daha da güzelleşmiş. Valdeleri geçelim değil mi? Kısa saç modası bütün haşmetile hüküm sürerken uzun lapiska saçlarını bir türlü feda edemeyenlerin başında Nermin İpekci geliyor. Zaten bu karı kocanın uzun saça bir zaafı var galiba. Nilgün Karacan da uzun saçlarını feda edemiyor. Gözüm etrafta hep Doktor İhsan Şükrüyü aradı. Büyük aşkına rağmen otomobilini aldığı gibi Avrupaya gitmiş. Hani gitmiyordu değil mi? Bu sefer de kalan kalbinin parçalarını oralarda bırakıp kalbsiz mi, döner dersin, ummam Doktorcuğumun cüssesine bakılırsa onda daha bir hayli rezerva kalp var demektir. Biri daha seyyahata çıktı. Bizim genç nişanlı Betül. Bak işte onun kalbi İstanbulda kaldı buna eminim. Zira Akgünden bir ayrılışı vardı vallahi! yürekler acısı. Vapur kalktıktan sonra Akgün halâ rıhtımda durmuş mendil sallıyor ve güneşten zan etsinler diye gözlerini sık sık kırpıştırıyordu. Allahtan Akgünün Hemşireleri oğlanın etrafını aldılar da kimse bir şey fark etmedi. Ağlıyanlar arasında bir de Perez vardı. Mamafih o hiç sıkılmadan göz yaşlarını akıttı, dur yanlış anlama. Perez İstanbuldan ayrılan İspanyol artistlerinin peşinden ağladı. Ayni vapurla bir kaç Hacı da yola çıktı. Bir de ekose tafta etekli biseli küçük Digin Haykanuş da Mısıra müteveccihen gitti. Bu münasebetle genç Nişanlı Betül-Akgün çiftine hemen tezinden «Allah kavuştursun» deriz değil mi?

Hoşça kal iki gözüm

Fitne Fücur

Güvenen buyursun! Haydudlar hazır olsun!

Herşeyi, hepsini anladık: bütün işlerimizde aksaklık, münasebetsizlik, kararsızlık var; hiçbir şeyin uhdesinden tam bir başarı ile gelemiyoruz. Buğday ıskandalından, orman vesaire suiistimallerine kadar saymakla tükenmez, neler oluyor, neler olmakta, neler olagelmektedir. Modern idare bir türlü kurulamadı. Çırpınıp duruyoruz; sendeliyor, düşüyoruz. Halimiz içler acısı

Fakat, asayiş nasıl oluyor da temin edilemiyor. Önce bu işi zaptiyeler, ümmi subaylar, cahil subaşıları daha iyi yürütüp, hele ırza tasallut hususunda hiç müsamaha göstermezdi.

Şimdi bir güne sığan kadın kaçırma, kadını dağa kaldırma, kadınlara tasallut vak'aları o adamlar zamanında bir aya değil, bir seneye güç sığardı. Nedir o, Paşabahçe haydutluğu, kocayı dövüp yere sermek, karısını dağa sürüklemek, çocuklarının ödünü koparmak?

Ya o sırada bir kamyon dolusu genç tesadüfen orada yetişmeseydi ne olacaktı? Irz muhafazası tesadüflere bırakılan bir şehirdeyiz. Jandarma kumandanları değiştirildi; emniyet âmiri gitti; yenisi geldi; ekipler faaliyete geçti; şu yapıldı, bu yapıldı.

Netice aynı: namus haydutları faaliyette devam ediyor.

Aman, şu yakında açılacak İstanbul Sergisinde eğlenceler tabesabah bir ay sürecekmiş. Tabiidir ki, seyirciler şehrin uzak yakın yerlerinden gelip yine sabaha karşı bu yerlere çoluk çocuk dönecekler; kırlardan, tenha sokak aralarından geçerek.. Güvenen buyursun ve haydutlar hazır olsun!

YİNE Mİ O SİYASETE AVDET?

Her iş tamam! Hepsi oldu bitti! Bir leğen örtüsü eksikti: İstanbul Valisini değiştirmek! Matbuat bu zatın lehinde; ahalinin azim ekseriyeti de... İstanbul İstanbul olalı başındaki en büyük memurdan hiçbir zaman bu derece memnunluk getirmemiş ve hiçbir vali öyle bir mazhariyete ermemiştir.

Başka yapılacak iş kalmadımı ki, sıra Lütfü Kırdarın değiştirilmesine geldi? Niçin? Hangi sebeplerle? Biz yalnız onun değil, İstanbulda yapılan son tebeddüllerin de taraftarı değiliz. Tecrübeli âmirler çekilince ekmeklerin ve ekmek işinin ne hal aldığını gördük.

Zannetmeyiniz ki, Ankara, İstanbulun Kırdar idaresinde medenî bir şehir çehresi takınmasını kıskanmış olsun. Bulvar, Tiyatro, Park, Gezi, Gazino, şu, bu: Ankaranın gıbtasını çekerek Belediye ve imar bakımından tarihteki Atina - Isparta çekememezliğine şahid olmayız, inşallah!

İstanbulun da himmet görmesi hakkıdır. Cumhuriyet rejiminin onbeş yılında zavallı şehir leyleğin attığı yavru gibi kalmıştı.

Yine mi o siyasete avdet?

CHURCHİLL'İN ZAFERİ...

Bundan bir müddet evvel Fransada yapılan bir anket
neticesinde, 74 yaşında olan Windson Churchill, meşhur si-
nema yıldızlarından Jean Marain, Gary Cooper ve Gerard
Philipe'i mağlûp etmiştir.

«Hangi erkekle birlikte bir gece geçirmek istersiniz?»
Sualine cevap veren 10.000 den fazla genç kız ve kadının bü-
yük bir ekseriyeti, salık. İngiliz başvekilini tercih etmişler-
dir. Marais 1280, Gerard Philipe 1001 rey alabilmişlerdir.
Bilhassa muharrir, artist, daktilo ve gazeteci bayanların des-
tekledikleri Churchill, kahir bir üstünlük sağlamıştır. İkinci
gelen Jean Marais'yi tutanlar, ev kadınları, kapıcı ve bakkal
kadınlardır. Ekseri talebeler ve berberler ise Gerard Phili-
pe'i tercih etmişlerdir. Müsabakaya giren kadınlardan bazı-
ları da Staline veya Fransız cumhurbaşkanı Chumiol'a rey
vermişlerdir.

Eski Fırın Eski Hamurkâr

İstanbulun ve büyük şehirlerimizin harp sonrası imar
plânında yer alması lâzım gelen bir şey daha vardır ki, icap
ettiği kadar önemle düşünülüp düşünülmediği hakkında he-
nüz bir türlü işlemiyen Balat fırını tasarısından başka bir
işaret yok.

Gazeteler «şuraya bir rıhtım yapılacak... Buradan bir
yol geçecek... Orası yeşil saha haline getirilecek... Bilmem
nereye bir kütüphane kurulacak... Bilmem hangi meydana
heykel dikilecek» diye yazar dururlar. Hepsi de lüzumlu
olabilir; şüphesiz ki zararlı değildir.

Fakat fikrimce medenî, temiz, güzel bir şehrin baş ihti-
yaçlarından biri de asrın bütün ihtiyaçlarına tam cevap ve-
recek şekilde ekmek fırınlarına malik olabilmesidir. Bizde
fırın mefhumu, elektrik ışığı karşısında zeytinyağı kandili
ne ise odur; o derece eski, iptidai, insanı şaşkınlığa düşü-
recek derecede acıklı, bakımsız, geri haldedir.

Bizans devrinde bu şehrin ekmeği yine tastamamına bu-
na benzer bir fırından çıkardı; bir fırın ki çalı çırpı ile ısı-
nıyor, bir hamur ki elle, ayakla yoğuruluyor; ekmekler her
türlü temizlik ve sıhhat şartları dışında yerden yere atıl-
makta, vücutleri su yüzü görmiyen hamurkârlar kir, pas
içinde yüzmektedir.

Konstantaniyye buna bir yenilik getirmedi. Osmanlı sal-
tanatı keza... Fakat akıl ermiyen nokta medenî dünyadaki
ilerleme hareketlerine ayak uydurmak istiyen ve birçok me-
selelerde o ilerleyişi başaran yeni devrin modern fırıncılığa
kayıtsız kalmasıdır.

Elde bulunan bir tek örnek fırının makineleri sökülerek
bir sinema stüdyosu şekline sokulması o zamanki belediye
reisi. kimse onun hesabına geçirilecek en büyük şehircilik su-
çudur. Böyle bir fırını yok etmek değil, üretmek lâzımdı. Üre-
tilmiş olsaydı şu darlık günlerinde başlıca lâf ve iş mevzuu
teşkil eden ekmek kargaşalığı yarıdan fazla hafiflerdi. Yüzler-
ce yıl önce göçmüş bir İstanbulluyu diriltip gözlerini bugün-
kü bir fırın içinde açsak ne yeri, ne devri yadırgamıyacağı,
kendini ölmemiş sayacağı muhakkaktır. Bir fırın, Kasımpa-
şadaki bir berber dükkânı kadar modernleşemedi!

R. H. K.

— D. P. ara seçimlere niçin iştirak etmiyor?
— Herhalde halkın verdiği reyler araya gitmesin diye olacak!..

BİSMARK VE ARMÜR

Bir ziyaretçi Bismark'ın bekleme salonunda oturuyordu. Başvekilin yanında bulunan kont Arnür epeyce kaldıktan sonra çıkarak salona girdi ve bekliyen zata:

— «İnsanların ne tuhaf adetleri var! Bismark en basit nezaket kaidelerini hiçe sayarak durmadan sigara içti ve bir lokomotif gibi odayı dumanla doldurdu. Nihayet nefes alamaz bir hale geldim, kendisinden hiç değilse pencereyi açmasını rica ettim. Siz içeri girince rahatça bir nefes alabileceksiniz!» diyerek ayrılır. Bu sırada ziyaretçi Bismark'ın yanına kabul edilir. Biraz hiddetli görünen başvekil misafirine:

— «İnsanların ne garip itiyatları var, tasavvur edemezsiniz! Biraz evvel Arnür yanımdaydı. Bir sokak yosmasından daha ağır kokular sürünmüştü. Burayı tahammül edilmez bir hale soktu. Nihayet nefes alamaz oldum ve pencereleri açtım. Hiç değilse siz şimdi rahatça nefes alabileceksiniz. Buyurun oturun!» diye iltifat eder.

TAVSİYELER

Amerikada adettir. Düğünden sonra güvey gelini evlerinin kapısından kucağında geçirir. Böyle hareket edilmemesi şerefsizlik sayılır... Fakat fazla heyecan ve saadetten olacak güvey ekseriya bu fiil esnasında düşmekte, böylece müessif kazalar doğmaktadır.

Bunları önlemek için New-York emniyet komisyonu coşkun kocalara şu tavsiyelerde bulunuyor: «Dizlerinizi kıvırınız. Diz çökünüz. Birdenbire yükünüzle beraber vücudünüzü doğrultunuz. Dik ve sağlam durunuz. Bacak adalelerini oynatarak ilerleyiniz. Muvazeneye dikkat ediniz. Kuvvetiniz fevkinde olan bir yükü kaldırmaya teşebbüs etmeyiniz.»

Bu tavsiyelerin altında da şu ibareye tesadüf edilmektedir: «Not: Bu öğütler varilleri taşıma işinde de kullanılabilir.»

— Benimle aynı fikirde olanlar kuyruğunu kaldırsın!

Sayın Milletvekili MAŞU

Yazan: ANDRE DÂL — No. 15 — Çeviren: T. TUNA

Seçim mücadelenizi yakından tahmin etmiyordum. Çok büyük bir zafer!. Sizi candan tebrik ederim .. Kazandığınız başarının önemi şuradaki, siyasi hayatında da hedefe adım adım gibiydiler. İlk hamlede mahallenin ihtiyar heyeti üyesi, daha sonra, belediye meclisi azası olunur ve nihayet milletvekilliğine ulaşılır. Siz, bütün bu merhaleleri bir anda aşdınız.. Yazık, bir millî ananemiz daha yıkıldı!... Ne olursa olsun, sizi candan tebrik edesun, sizi candan tebrik ederim...

Löblank konuşur'ken, masanın üzerinde bir gazoz şişesi kırılmış gibi, ortalık su içinde kalırdı. İlk önce eller ıslanır, daha sonra, üst baş dırsıkaamolur, ve nihayet pabuçlar tükürük içinde kalırdı. Maşu koltuğa büzülmüş, tükürük yağmuru altında nutkun gerisini dinliyordu.

— Sevgili dostum, siz buraya hazırlıksız geldiğinize göre, disipline uyabilmeniz için bazı hususları bilmeniz lâzım.,

Maşu çinden,

— Acaba ne demek istiyor diye geçirdi.

— Bu arkadaşın, dostluğun doğurduğu yumuşacık bir disiplindir; eskilere karşı nezaketle karışık saygı, başkalarına karşı hoş görmeği icap ettirir, yalnız, bu sözümden meclis müzakereleri için bir mana çıkarmayın! Kürsüde yapılan söz düelloları caizdir ve hattâ, seçmenlere hüsnü niyetimizi göstermek için, elzemdir bile diyebilirim. Fakat, celse dağılır dağılmaz senli benli olunur, bir dakika önce söylenmiş olan sözlerin hepsi unutulur. Size bunu izah edebilmek için, güzel bir teşbih arıyorum.

Ayağa kalktı; bu hareket, Manşuya, sanki dışarıdan bir şey getirecekmiş gibi geldi, adam uyuşan bacaklarını oynatmak ihtiyacını duymuştu.

Devam etti:

— Bizler bir melodramda rol almış aktörlere benzeriz. Tabiidir ki, sahnede birbirimize kıyasıya kılıç sallıyacağız. Fakat perde kapanıp Kuliste buluşunca, tahtadan kılıçlarımızı aksesuvar odasına teslim etmek lâzımgelir. Eğer seçmenlerimizin zannettiği gibi inançlarımıza sadık olsaydık birbirimize girerdik.. Sel gibi kan akar, silâh sesleri ortalığı kaplardı.

Maşu bu sözleri tasdik eder görünmek için,

— Muhakkak ki, öyledir, dedi.

— Meselâ, tesadüfen birimizin eline bir arkadaşı lekeliyebilecek şahsî vesaik geçerse, bana müracaat edilir. Ortalığı yatıştırır, millet vekili arkadaşların arasını bulurum. Her şey yoluna girer. Beni iyice anladınız mı aziz dostum?

Maşu tebessüm etti... Löblanke sağ kaşını hafifçe yukarı kaldırarak:

— Şimdi biraz daha açık konuşacağım. dedi. Sizde küçük bir defter bulunduğunu haber aldım. Bu iş epey dedikodu mevzuu oldu. Bizim meslektaşlardan birine ait olan bu defterin ehemmiyetini birazda izam ettiler. Namzet iken onu saklamak hakkına maliktiniz; fakat artık millet vekili oldunuz. Onu iade etmeniz lâzım geliyor. Bu işe ben vasıta olmak isterim.

Maşu, demekki sözü buraya getirmek istiyordu diye düşündü ve şöyle cevap verdi:

— Bu ehemmiyetsiz bir şey.. Buyurduğunuz gibi her şey izam edilmiştir. Defterde notlardan başka hiç bir şey yoktur... Sahibine iade edeceğim.... Nihayet bir kadın meselesi...

— Mükemmel, dedi Löblanke, ben sadece şunu anlatmak istedim ki; eğer parlamentoda vaktimizi birbirimizin canını sıkmakla geçirirsek orada hayat tahammülfersa olur. Sizi iyi ve mert bir adamsınız. Ben iyi insanları severim... Meclis reisi sırtından büyük bir yük kalkmış gibi:

— Akşam yemeğini beraber yiyelim, dedi.

— O!. sizi rahatsız etmek istemem.

— Haydi canım! Kimseyi rahatsız etmezsiniz. Altı kişi olacağız: Banker Boşali, nefis bir piliçle gelecek olan âyandan Vilo, siz, ben ve dostlarımdan bir bayan...

— Kıyafet nasıl?

— Olduğumuz gibi... Vilo küçüğünü getirdiği zaman böyleyizdir. Saat sekiz buçukta Vuvazen'e gelirsiniz. Hususi bir salonu vardır. Mösyö Leon'u ararsınız. Beni orada öyle bilirler... Çünkü bu gibi yerlerde hakikî ismimle tanınmamı arzu etmem.. Sizinle müşerref olduğum için çok memnunum azizim! Akşama görüşürüz...

Maşu selâm verdi, başkanın elini sıktı ve ayrıldı...

★

Paris, menekşe renkli göğün ve gaz lambalarının ışığıyla süslenmiş gece mantosuna yavaş yavaş bürünüyordu... Şehrin her tarafına gidip gelen binlerce nakil vasıtası, iş adamlarını karılarının faturalarına, salon kadınlarını cansıkıcı ziyaretlere, âşıkları hazırlanmış yataklara taşıyorlardı... Üç milyon insan böylece telefonların, yazı makinelerinin, apareylerin coşkunluğu arasında, saatte otuzbeş kilometre süratle hareketteydiler.

Maşu memurken asla böyle şeyler hissetmezdi. Şimdi itibarlı bir millet vekili sıfatiyle; bir banker, bir âyan âzası, bir meclis reisiyle yemek yemeğe giderken Paris havasını kokular ve vaitlerle dolu yeni bir hava gibi teneffüs ediyordu.

Adımları kendisini Orse istasyonuna getirmişti. Babasının son arzularını işitmek üzere çağrıldığı zaman Tulus trenine bindiği akşamı hatırladı. İhtiyarın daha kulağında olan zayıf sesile... «Asla namuslu olma!» diye fısıldadığını hatırlıyarak şöyle mırıldandı:

— Görüyorsunya baba, elimden geleni yapmaktayım. İşte ilk dersimi almaya gidiyorum.

(Devamı var)

★ Arzularını zaptedenler, arzuları zaptedecek kadar küçük olanlardır.

★ Hayat insanları hemseviye kılar. Ölüm büyükleri meydana koyar.

★ Kin, alçağın bildirildiğinden dolayı beslediği intikamdır.

★ Edebiyatı takdir, tahsil meselesi değil, mizaç meselesidir.

★ Teleskop kâinatı küçültür; onu büyülten mikroskoptur.

Kadın — Acaba bu adam neden arkamdan geliyor!

İŞ YOK!

Ne sevda çeken var, ne aşk hastası
Ruhsarı al olan canana iş yok!
Herkesin gönlünde geçim tasası
Artık Kerem olup yanana iş yok!

Eğer büyük koltuk kapayım dersen
Ne mektepte oku, ne ders dinle sen.
Bul bir Halk Partili kızile evlen
Dayısı olmayan insana iş yok!

Para istiyorsan odun, kömür sat
Kara borsacılar ediyor rahat
Onların ensesi, göbeği kat kat
Namus iflâs etti, vicdana iş yok!

KEDERLİ, unutma, şunu iyi bil:
Bu dünya âlimin, fazılın değil.
Mesut olmak için cahil ol, cahil
Akıl para etmez, irfana iş yok!

KEDERLİ

— Birader, geçen sene bu oteli pekmetediyordun!..
— Hizmetçi kızı değiştirdiklerinin farkında değilmisin!..

«Fransız Karikatürü»

FRANSADA TAŞIT VASITALARI

— *Müsaade ediniz! Gelecek istasyonda ineceğim...*

(Dubout'nın bir karikatürü)

ŞAŞIRDIM KALDIM!

— Senin gibi dinç bir adam ne diye askere alınmıyormuş?

— Ne bileyim ben? Hattâ her muayeneden evvel, Doktorun bir arkadaşıyla; bu sefer artık muhakkak askere alınacağım diye 500 ruble bahse giriyorum; fakat bu bahsi bir türlü kazanamıyorum! Ben de şaşırdım kaldım!

ANLAYIŞ!

Büyük bir mağazada bir koca, karısını kaybetmişti. İndi, çıktı, beyhude yere her tarafı aradı. Onun bu halini gören mağaza memurlarından biri merak etti:

— Ne arzu ediyorsunuz beyefendi?

— Karımı kaybettim de...

— Ha! Öyle ise... Cenaze levazımatı dairesi alt katta, sağ taraftadır!

KAZDIKLARI KUYUYA DÜŞENLER!

Hamburg civarında iki hırsız besili bir domuza göz koyarlar, tam 150 kilo çeken bir domuz...

Yanlarına bir şişe Kloroform ve bir paket pamuk alarak geceleyin ahıra girerler. Hayvana koklatmağa başlarlar. Ertesi sabah yem vermek için ahıra giren çiftçi domuzu yerinde, rahat ve homurdar halde bulur amma iki hırsız boylu boyuna uzanmış, hareketsiz yatmaktadır.

Uyur halde karakola sevkolunurlar. Kloroform domuza tesir etmemiş, hırsızları bayıltmıştır.

— *Muvaffak olabilmesi için herşeye mâlik, yalnız fazla içiyor...*

«Fransız Karikatürü»

ŞEHİRDEN NOTLAR

Sevimsiz Yol

İstanbulun en sevimsiz, zevksiz, hattâ sıkıcı, boğucu yolu hangisidir? Şüphesiz ki Florya yoludur, yani Londra - İstanbul yolunun son kısmı...

Bu yolun bir çok kusuru vardır: Denizden uzakta kalışı, Floryaya, Yeşilköye, Bakırköyüne, meskûn ve mamûr yerlere uğramaması, geçtiği sahanın ağaçsızlığı, kireçli bir toprağı, kireç ve tuğla ocaklarına raslaması, bütün yol boyunca şöyle, durulup da bir nefes alınacak gölgeliği, kahveleri, umumî bahçeleri olmaması, kısacası büyük bir şehrin kapısında bulunduğumuzu belli eden hiç bir eser, iz, hayat ve medeniyet alâmeti, işareti, müjdesi bulunmaması...

Bu itibarla o yol, dünya yüzünde misline çöl şehirleri civarında bile nadir tesadüf edilen yollardandır: çöller ortasındaki bir şehre bile yaklaşıldığı zaman daha fazla hareket ve bir Belediye canlılığı göze çarpar.

Hiç değilse arabanız bir kaç büyük köye uğrar, yolun iki tarafına ağaçlar dikildiği, geçidin az çok gölgelendiği görülür. Büyük bir insan topluluğuna yanaştığınızı epeyce uzaktan anlamağa başlarsınız

Halbuki bizim Trakya yolumuz yüz kilometre ötede neyse sular önüne doğru da yine odur: etrafındaki sahaları bırakalım, bu yolun şehre civar kısmında bile iki yanına ağaç dikmek ve bu suretle de esasta bezdirici olan manzarayı bir derece olsun güzelleştirmek, gölgelendirmek ciheti düşünülmemiştir.

Ne yazıktır ki, koca İstanbula trenle gelenler harabeler, viraneler arasından girerler: otomobilli seyyahlar ise sulak ve yemyeşil, üç tarafı denizle çevrili bir şehre gireceklerinden şüpheye düşecek kadar çorak, bakımsız, küskün bir yoldan geçerler.

Floryaya araba ile gidiş geliş bu yüzden hiç de iştah verici değildir; trenle de olsa bizi en güzel plâjımıza en sevimsiz yollar götürür, getirir. Yarın Londra - İstanbul yolu otomobil yolculuğunun gelişmesi dolayısile şimdiki ölü vaziyetinde kalmıyacağı muhakkak...

Ayrıca, hazırlandığımız beş yüzüncü fetih yılında bu yol hem dış memleketlerden gelenlerin, hem de nice masrafla, emekle en büyük eğlence yeri mahiyeti vermek istediğimiz Floryaya gidenlerin işlek geçidi olacaktır. Etrafını, en azı iki yanını şimdiden ağaçlandırmak turistik bakımdan da, şehircilik itibarile de şarttır.

RAHA

MEŞHEDİNİN BALIK AVI...

Meşhedi, sıcak bir yaz günü, Büyükdereye kadar uzanmak maksadile, boğaz iskelesine indi. Vapurun kalkmasına epey zaman vardı. Vakit geçirmek için, köprü altında balık tutmakla meşgul birini seyre daldı. O sırada oltasını çeken balıkçı, ucundaki ince bir balığı Meşhediye işaretle:

— Bunlar bir şey mi?, hemşerim dedi. Ben bir gün öyle büyük bir balık tutmuştum ki, 10 kişi yerinden kımıldatamamıştı. Meşhedi altta kalır mı?

— O da bir şey mi gardaşım? dedi. Özüm Acemistanda o kadar büyük bir balık tutmuştum ki, canavarı sudan çektiğimde denizin sathı 7 kadem aşağıya inivermişti!...

SARHOŞ

— Karımı hiç gördünüz mü?

— Hayır!

— Ya, eğer görseydiniz neden içtiğimi anlardınız.

DENİZDEKİ ŞİŞE

Pasifikte yol alan bir vapurun nöbetcisi sular üzerinde sallanan bir şişe gördü, süvariye haber verdi. Hemen sandal indirip aldılar.

Güvertede toplanan halk merak içindeydi; zira şişenin içinde bir kâğıt vardı. Açtılar, okudular: «Gemimiz battı. Biz bir salla küçük ve ıssız bir adaya çıktık. Adanın yeri 18,15 — 120,8 dir. Burada hayat pek tatlı geçiyor. Yalnız bir tek sandık cinimiz vardı, içip bitirdik. Eğer şişeyi bulursanız rica ederiz acele bize iki kasa cin yollayınız.»

— *Niçin elbisenizle girdiniz?*
— *Trene yetişmek için!*

Polis — *Bir şapka için bu yapılır mı?*
— *Ne yapayım? Şapkasız nezle oluyorum!*

Yazısız Karikatür

(Fransız Karikatürü)

ÖFKEYLE KALKAN ZARARLA OTURUR

Eğer hırsınıza tamamen hakim olamasanız bile, hiç olmazsa fazla ileri gitmiyerek bir sürü lüzumsuz felâketlerin önüne geçebilirsiniz.

Geçenlerde Amerikalı bir tenis şampiyonu karısını yokdan yere tabanca ile öldürmüş. Karı koca çok iyi geçinirler tenisi de beraber oynarlarmış. Vak'a şöyle olmuş, bir tenis maçından sonra evlerine dönerlerken erkek hiddetlenerek karısına: «Oyunu iyi oynasaydın, maçı biz kazanırdık.» demiş. Kadın kabahatsiz olduğunu söylemişse de kocası işi uzattıkça uzatmış nihayet eve gelmişler, kavga devam etmiş, kadın kocasını tokatlamış erkekde eline geçen tabanca ile kadını öldürmüş. Adam meselenin fecaatini hiddeti geçince anlayıp dövünmiye başlamış ama tabii faydasız.

Çok şükür bütün hiddet nöbetleri bu kadar feci neticelenmiyor ama ne de olsa, bâzan sonunda zarar göreceğimiz bir çok ahvallere sebep olmuyor değil. Hattâ bazıları hayatımızı cehenneme döndürür.

Eğer bu hiddet patlamaz da içde kalırsa, öğle şiddetli kinlere sebebolur ki, bu kin bütün hayatımızı zehirler.

Geçenlerde Pariste yapılan bir milletlerarası kongrede bulunan tanınmış bir poletikacı gazetecilere şöyle demiş. «Benim adım boş yere hiddetlenir diye çıkmıştır, halbuki bu tamamen yalnıştır, zira ben şimdiye kadar daha yalnız bir kere boşu boşuna hiddetlendim zira daima hiddetimi yenmeğe muvaffak olurum.» Bu sözleri işiden bir arkadaşı da meseleyi şöyle izah etmiş. «Yendim zannetdiğin hırsın içinde kalarak sana farkında olmadığın halde, daima kolayca hiddetlenir bir adam hali vermiş.

Demek ki, hiddeti büsbütün yenmeğe çalışmak da doğru değil. Bu söze Amerikanın en tanınmış pisikologlarından Dr. Edvard Stricher şöyle diyor: «Eğer insanlar arada sırada içlerini boşaltmıyacak olurlarsa hayatta muvaffak olamazlar.» Bazan hiddeti meydana vurmak lâzımdır. bu bir supap vazifesini görerek insanı rahatlatır: fakat bu sık sık olursa ilkönce bir çok sinir hastalıklarına, sonra daha ehemmiyetli mide, kalp, gudde ve müzmin başağrılarına sebep olur.

Kalp hastalıkları mütahassısı Dr. S. Gilbert de: «Hiddet kalp rahatsızlıklarına doğru giden bir yoldur, ekseri «Angine de poitrine»e sebebiyet verir.» diyor.

Peki şu halde hiddetlenmemeli, fakat nasıl? İlkönce kendi kendinizi telkin yaparak kolayca hiddetlenir insanlardan olmadığınıza inanmaya çalışınız. Sonra eğer ara sıra hiddetlenseniz bile, bunun uzatılırsa size çok zararı dokunacağını düşünerek kısa kesmeğe başka, güzel şeyler düşünerek çabuk geçiştirmeğe bakın.

Hiddet bir çok defa da açlıktan gelirmiş. Bunu bastırmak için bir iki lokma birşey yenirse derhal geçermiş.

Can sıkıcı yeknasak işler de asabı bozar ve ufak sebepleri vesile ederek insanlar hiddetlenerek ferahlarlar.

Bazılarında hiddet evde veya işde hâkimiyetini otoritesini göstermeğe yaradığından adet yemini almıştır. Bunun kendileri ve bilhassa sihatleri için ne derecede zararlı olduğunu bilmezler.

Hilkaten hiddetli olanlar ne yapmalı?

Muhtelif çareler var. İlkönce maddi ve manevi zarar görmemek için, bu hırsı hafifletmeğe çalışmalı, eğer canınız bir şey kırmak istiyorsa kıracağınız şeyi elinizin altında bulunan eşyanın en ucuzunu seçerek kırın zaten kendini makulce düşünmeğe sevkedebilmek hiddeti aşağı yukarı yenmeğe alışmak demektir.

Churchill'in hiddetini sigarından aldığı, hattâ hırslandığı vakit dişleri arasında ikiye böldüğü meşhurdur.

Myrna Loy etrafında üzerlerinde hiddetini yalıştırmak için çattığı para ile tutulmuş insanlar bulundurur.

Veronika Lake, eski elbiselerini atmaz, hırslandığı vakit bunları yırtarmış.

Kimisi hiddetlendiği adama söylemek istediklerini yazar gönderecekmiş gibi zarfa koyar ve ertesi günü tekrar okuyunca gülerek yırtarmış.

Bir de kendinizi kızdığınız adamın yerine koyunuz, o zaman göreceksiniz ki, karşınızdakine bu derece hiddete lüzum yoktur. Zira mesele ciddi değildir.

Bunların içinde en doğrusu olan bizim meşhur atalar sözünü hatırlayınız!...

«Öfke ile kalkan zararla oturur.».

— *Hanım, bu kınnap yetmeyecek galiba, şu ekmekten çıkan kendiri getirsene!*
(Müsabaka Karikatürlerinden)

Polis Memurları Çıplaklar Kampında

Chicago polisi birkaç gündür üç cinayet işliyen bir caninin peşindedir. Çıplaklar kampında saklanan katili takibe gönderilen zabıta memurları daha başlangıçta bir çok güçlüklerle karşılaşmışlardır: acaba avlarının nazarı dikkatini çekmemek için kampta âdet olduğu veçhile çırılçıplak soyunsunlar mı? Yoksa meslek vakarını muhafaza ederek vazifelerine giyimli mi devam etsinler?.. İkinci şıkkı tercih ettiler.

Fakat iş bu kadarla da kalmıyordu. Müdüriyetin verdiği eşkale uygun kimseyi, bir yığın çıplak adam arasından tefrik edebilmek âdeta imkânsızdı. Üstelik peşlerine takılan bir sürü çıplak kadın ve erkek ortasında iş bütün ciddiyetini kaybediyordu. Nihayet takipten vazgeçmek zorunda kaldılar. Çıplaklar kampı müdürü ise onları yakında daimî âzaları arasında göreceği için sevinmekte ve gurur duymaktadır.

ON DOLARA BOŞANMA!

New-York eyaletinde boşanma yalnız zina sebebile kabul edilir. Bu yüzden, Manhattan'da gizli bir müessese kurulmuştur. Bu şirket, müracaat eden çiftler emrine ihtisas sahibi memurlar vererek, boşanma isteklerini çabucak yerine getirmektedir.

Şöyle ki, bir erkek müşteri karısından ayrılmak istediği zaman, acente onun emrine sempatik ve yakışıklı bir delikanlı verir. Bu memurun vazifesi müşterinin karısını baştan çıkararak, muayyen bir zamanda ve muayyen bir yerde kocasının baskın yapmasını sağlamaktır.

Eğer müşteri genç bir kadınsa, hizmetine verilecek memur, gayet güzel ve fettan bir genç kadın olacaktır. Vazifesi müşterinin kocasını kandırarak yegâne boşanma sebebini meydana getirmeye çalışmaktır.

Bütün bunlara karşılık sekiz veya on dolarlık bir ücret alınır.

Bu senenin mart ayı sonunda bu metod sayesinde boşananların sayısı dokuzbini bulmuştur.

SARHOŞ MANTIĞI!

Sarhoşun biri yalpalıyarak yürürken birine çarpar ve özür diler:

— Affedersiniz!

Fakat muhatabı hiddetlenmiştir:

— Körmüsün be adam!.. Beni görmüyor musun?

— Görmez olurmuyum yahu! Hattâ ikinizi de görüyorum da aranızdan geçmek istedim!

1950 yılının ikramiye plânında yayıldığı şehirlerin sayısına göre
ev ikramiyeleri
ve
Müşterisinin sayısına göre
para ikramiyeleri
ne gibi şanslar getirir?
Bunu inceleyen herkes birikmiş parasını tercihan
İkramiyeli Aile Cüzdanı
hesabına yatırır
(Broşür isteyiniz)
YAPI ve KREDİ BANKASI

GÜZEL

— Hakikaten çok güzel bir kızınız.

— Öyle düşünmeseydiniz bile ayni şeyi söylerdiniz.

— Tabi, ama sizde ben söylemesem de ayni şeyi düşünürdünüz.

PÜRGOLİN MÜSHİL GAZOZU

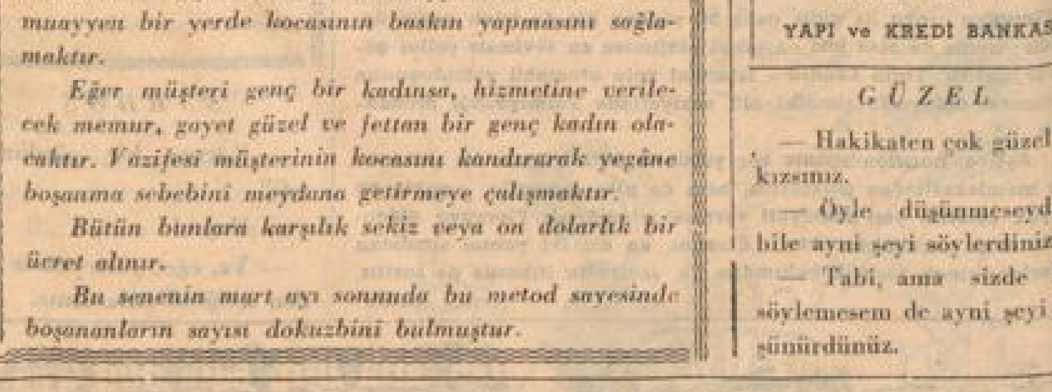

Hoş lezzet Kolay içim Kat'i netice

HİKÂYE

BİR MÜZİK ESERI

Yazan: NEDİM RAİF

Müteahhit Ahmet Yolyapan'ın kızı Neclâ için bir musiki öğretmeni arıyorlardı. Günlerce süren uzun soruşturmalar ve tavsiyelerden sonra nihayet musiki üzerindeki ihtisas ve kabiliyetinde ittifak edilmiş genç bestekârlardan biri bu iş için angaje edildi. Gerçi Ahmet Yolyapan öyle musikiden, resimden anlıyan bir insan değildi. Fakat modern hayatın icaplarına uymak zarureti onu kendisinden her istenileni yerine getirmek mecburiyetine koyuyordu. Kendisi taşralıydı. Genç yaşta dışarı memleketlere çıkmış, çalışmış, çabalamış, kalfa olarak başladığı hayatta müteahhit olarak temayüz edivermişti. İşini bilen becerikli ve aklı başında bir adamdı. Hele yol işlerinde, demiryolu taahhütlerinde binlerce lira vurmuş ve asude bir hayata erişmişti. Gerçi ömrünün büyük bir kısmı dağ başlarında, çadırlarda geçerdi. Fakat o bundan da ayrı bir haz duyuyor, senenin muayyen aylarını İstanbuldaki köşkünde asude bir şekilde geçiriyordu. Gerek kızı ve gerekse zamanla İstanbul hayatına intibak eden karısı ondan bu musiki hocasını isteyince düşünmedi bile... Hemen adamlarına emirler verdi, arandı tarandı ve nihayet netice hâsıl oldu. Ahmet Yolyapan bu genç musiki hocasile karşı karşıya gelince zenginlere has o yüksek tonla konuştu:

— Göreyim sizi, dedi, birinci olmalısınız birinci... Şöyle kemanı eline alınca akan sular durmalı.... Piyano mu? Derhal, nasıl şeydir bu? Yanık mıdır sesi?

Kendisine anlatıldı ve ikna edildi. İki gün sonra köşkün holünde muazzam bir piyano yer aldı. Nihayet müzik dersleri mutabık kalınan gün ve saatlerde devam etmeğe başladı.

Ahmet Yolyapan'ın İstanbuldaki ikameti uzun sürmedi. Bermutat işlerinin başına döndü. Şark vilâyetlerinde mühim birkaç yol işi vardı.. İşlerin bitimine kadar dönmesi belkide mümkün olmıyacaktı. Bütün ailesi efradile veda edip ayrıldı, ve işlerine dalarak aylarca yılma bilmeden çalıştı. Derken kış ayları girdi. Şark vilâyetlerinin yolları tamamen karla kapandı. İstanbul'a gitmek çocuklarını, karısını görmek bir kaç defa hatırından geçmedi değil, fakat hem yolların kapalı oluşu ve hem de işi itimatlı birisine bırakamaması yüzünden bir türlü bu emelinde muvaffak olamadı. Bununla beraber İstanbuldan aldığı mektuplarda bütün ailesi efradının sıhhatte olduğu ve musiki derslerinin devam ettiği bildiriliyordu. O evlâdının yetiştiğinden memnun hararetle işlerine devam ediyor ve yazı iple çekiyordu. Nihayet beklenen günler geldi. Fakat aradan da bir seneye yakın zaman geçmişti. Ahmet Yolyapan taahhüdünün büyük bir kısmını ikmal edip devletin mühendislerine teslim etmişti. Aldığı bir yığın parayı ve kazandığı şerefi ailesine ulaştırmak istiyordu. Hem uzak ve herşeyden mahrum şark vilâyetlerinde geçirilen bir yıl da onu epiyce yormuştu. Şöyle birkaç ay istirahat etmek lâzımdı...

Otomobil, araba, tren.. Derken İstanbul! Karısına çocuklarına kavuşmaktan memnun ve mesrurdu. Hepisinin halini hatırını sordu, öptü, kucaklaştı, şakalaştı. Hele Neclânın pek merak ettiği musiki derslerinin neticelerini sabırsızlıkla bekledi.. O bir yılda kızının bir hayli ilerlediğini, istifade ettiğini zannediyordu.

Köşkün salonunda karısile karşılıklı olarak oturdukları vakit bahis bu konuya intikal etti.

— Nasıl, Dedi Yolyapan, kızımız birşeyler elde edebildi mi?

— Evet, diye cevap verdi karısı, musiki hocası onu tam mânasile yetiştirdi.

Ahmet Yolyapan içi içine sığmıyordu.

— Oh, oh! Bravo! Demek ki bizim bir hayli işi ilerletti.

— Evet işi bir hayli ilerletti.

— Çalışmalarının semeresi meydanda desenize?

— Elbet meydanda, müşterek bir eserleri bile var.

— Nasıl bir eser, şöyle hareketli, canlı bir şey olmalı.

Karısı kahkahayı basarak cevap verdi.

— Hem de nasıl hareketli ve canlı.. Neredeyse yaşıyor, yaşıyor...

Heyecandan yerinde duramıyan Ahmet Yolyapan koltuktan sıçrayıp ayağa kalktı. Sevincinden salonda bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, kızının başarısı karşısında iftihar duyuyordu.

— Demek kızım bir eser sahibi oldu, demek o şimdi bir yaratıcıdır. Bir eser var etti, yoktan birşey meydana getirdi, öyle mi?

— Tabii ya, ne zannediyorsun.

— Muhakkak görmeliyim bu eseri.

— Bir dakikada getirebilirim.

Karısı yerinden kalktı ve ağır adımlarla ilerliyerek salondan çıktı. Ahmet Yolyapan musiki öğretmeninin yardımile kızının yaptığı daha doğrusu yarattığı bu eseri büyük bir sabırsızlıkla bekledi. Fakat intizarı uzun sürmedi, biraz sonra karısı kapıda göründü. Kucağında kundak içinde sarılı mini mini bir çocuk vardı ve ince sesile ağlıyordu, karısı bu kundağı Ahmet Yolyapan'a uzatarak:

— İşte, dedi, musiki hocasile kızımızın müşterek ve canlı eseri.

Nedim Raif

ZOR BİR TAKSİM

Mr. Churchille'in fevkalâde bir amatör ressam olduğu malûmdur. Tabiat manzaraları çizmek için Orta Fransa'ya gittiği zaman, istirahatını temin maksadile hükûmet tarafından emrine üç muhafız verilmişti.

Bir gün hep birlikte, gayet nefis yemekleriyle meşhur bir lokantaya girdiler. Birinci yemek omletti. Fakat maalesef tam başlıyacakları zaman üzerinde üç sinek ölüsü olduğunu hayret ve dehşetle gördüler.. Mr. Churcille derhal garsonu çağırdı:

— Efendi, dedi, şu omleti kaldırıp başka getirin üzerinde ya hiç sinek bulunmasın, veya dört tane olsun, zira dördümüz bu üç sineği paylaşamayız!

TUHAF BİR DÜELLO...

İngilizlerin çok ciddi bir gazetesi olan Daily Expres, Kaliforniyada Marysville şehrinde vukua gelen tuhaf bir vak'ayı bildiriyor:

Aynı mahallede oturan ve aynı genç adama âşık olan iki genç kız, içlerinden birinin ortadan kalkması lüzumuna inanarak düello etmeye karar vermişler ve şehrin bulvarlarından birinde, karşılıklı olarak otomobillerini müthiş bir süratle çarpıştırmışlardır. Bereket versin ki, bu arbede neticesinde, yalnız arabalar zarar görmüşlerdir. Bunun üzerine sağ kalan genç kızlar vakit kaybetmeden yumrukla mücadelelerine devam etmişlerdir.

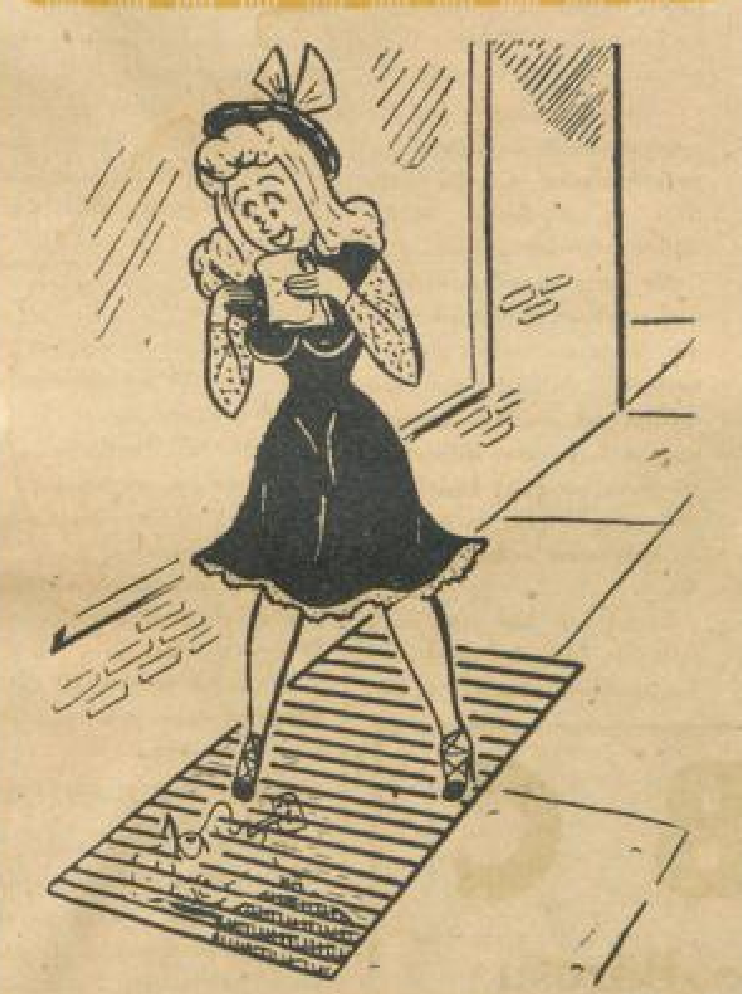

Kız — Ben gazeteciyim; sanatinizin hoş cihetleri var mı? Anket yapıyorum!

MİHRACELER, RAKKASE VE FİLLERİNİ ELDEN ÇIKARIYORLAR.

Bir kaç aydanberi Hindistan ve Amerikan gazetelerinde aşağıdakine benzer ilânlara sık sık raslanmaktadır:

«Terbiyeli filler, cins atlar ve sevimli Hindistan maymunları acele satılıktır. Arzu edenlerin aşağıdaki adrese müracaatları.»

Bu adrese müracaat edenler muhteşem bir sarayla karşılaşmaktadırlar...

Hint inkilâbı, mihraceleri dünyanın en zengin ve en işsiz insanları yapan, efsanevî imtiyazları, tamamen yıkmıştır. Buna rağmen racalar saraylarını terketmeğe asla icbar edilmemişlerdir. Fakat eski mevkilerini muhafaza etmeye de iktidarları yoktur. Zira köylüler eskisi gibi esirleri değildir ve bütün gün çalışıp bu çalışmalarının semeresini onlara vermek mecburiyetinde de değillerdir. Artık mihraceler itaatsizlik edenleri ölüm cezasına çarptıramazlar....

İnkilâp bütün bunlardan başka şaşaalı saraylar yerine mektepler, müzeler üniversite ve hastahaneler yükselmesini sağlamıştır. Aklıselim sahibi olan Hint milleti eski efendilerine karşı hiçbir kin beslemeksizin ve intikam hissi duymaksızın, onları vatandaşlar arasına girmeğe onlar gibi yaşamağa dâvet etmişlerdir.

Mihraceler, bu değişiklikleri muhakkak ki sevinçle karşılamadılar. Hindistan için kara günlerin başladığını iddia ettiler. Yeni Delhi'den «bütün insanlar müsavidir.» emsali sözler yükseldiği zaman memleketi terkedeceklerini söylediler. Bütün bunlar netice itibarile tesirsiz kaldı. Hindistan Müslümanlarının dinî reisi olan Ağahan dahi dindaşlarından her sene mutad olduğu veçhile ağırlığınca altın ve mücevher alamaz oldu... Gelini Rita Haywort'a gelince; bundan memnun olmamakla beraber, zaten biraz kalınlaşmış olan vücudünün yakut, zümrüt, safir gibi kıymetli taşlarla süslenince daha kalın gözükeceğini düşünerek teselli bulmaya çalıştığını sanıyoruz.

CEVAP BÖYLE OLUR!

Misafir hanım küçüğe sordu:

— Saat kaçta yemek yersiniz oğlum?

— Annem siz gider gitmez hemen yiyeceğimizi söyledi hanım teyze!..

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir.

AYDEDE

SİYASI HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6 Lira
»	Memleket dışı	11 »
1 Senelik	Memleket içi	11 »
»	Memleket dışı	21 »

Kitap Yazan Devletlûler

Her devirde bir kara cahil, örümcek kafalı bir devletlû insanlığın başına tebelleş olmuş fikir mahsulü kitaplara, her türlü sanat eserine karşı mücadeleye girişmiştir.

Bunun en yakın misalini Hitler Almanyasında gördük. Meydanlarda kitap yakan, Aynştayn, Fröyd gibi bilginleri, ari ırktan olmadıkları için, kollarından tutup dışarı atan, genç beyinlere «kültür kelimesini duyduğum zaman, ilk yapacağım hareket tabancama asılmaktır!..» vecizesini yerleştiren geri ve aşağılık Nasyonal - Sosyalizm'in Almanyayı ne hâle soktuğunu, nasıl bir felâket uçurumuna yuvarladığını söylemeğe lüzum var mı?..

Dünya medeniyet tarihine baktığımız zaman, Avrupanın en karanlık devrinin kilise taassubunun bütün şiddetile hüküm sürdüğü günlere rastladığını görürüz. Enkizisyon mahkemelerinin kararı ile meydanlarda yanan ateş yığınlarına, sadece kitaplar değil, muharrirler de atıldığı o devirde, bütün bir kıta en koyu bir cehalet içinde bulunuyor, sefalet ıztırabı ile kıvranıyordu.

Avrupanın kilise boyunduruğundan kurtulması ve medeniyet alanında ileri adımlar atabilmesi için çok uzun yıllar geçti.

Çin tarihinde de böyle karanlık ve acı günler olmuş ve geri kafalı bir kaç hükümdarı sapık düşüncesi, bu memleketin yüzlerce yıllık tarihine tesir etmişti.

Milâttan önce 213 yılında Çin İmparatoru olan Li-Seu kitap ve ilim düşmanı bir adamdı. Verdiği bir kararla, içindeki sözlerin derhal faydası görülmeyen, kitapların yazılmasını yasak etmişti. Kütüphaneler talan edildi, bütün büyük meydanlarda binlerce kitap yakıldı ve İmparatorun emrü fermanına karşı gelen yüzlerce ilim adamının boynu vuruldu.

Milâttan önce Vinci asrının sonlarına doğru Çin İmparatoru olan Çö-Hia gerilikte ve sapıklıkta bütün dünya rekorlarını kırmıştı.

Bir gece mandarenlerden biri şerefine ziyafet veriyordu. Muazzam bahçe çin fenerlerile donatılmıştı; yere serilen ipek şiltelerin üzerine uzanan İmparator dilber cariyelerin sunduğu kadehlerden şarap içiyor, en nadide, en leziz mezelerden tadıyordu.

Efendisine hoş görünmek için hiç bir fedakârlıktan kaçınmayan mandoren, bütün memleketin en üstat hanende ve sazendelerini getirtmişti. Çalıyorlar, söylüyorlardı.

Bu ilâhi âlemden pek hoşlanan hükümdar, musikinin sihri ile içmiş, içtikçe de muzik nağmelerile gaşyolmuştu.

Nihayet, her işret meclisinde vukua gelen akıbet tecelli etmişti. Haşmetlû İmparator olduğu yerde sızıp kalmıştı.

Ertesi sabah baş ağrısı ve mide bozukluğu ile uyanınca, başına gelenlerin sebebini musikinin ilâhi nağmelerinde bulmuş ve cezalandırmağa girişmişti.

İmparatorun emri ile, bir gece evvel bahçeyi inleten sazendelerin elleri kesilmiş, güzel nağmeler okuyan hanedelerin gırtlaklarına kızgın zeytinyağı dökülmüştü.

NİÇİN SEVERMİŞ!

Orta Afrikada seyahat eden bir ingiliz misyoneri zencilerden birine sorar:

— Dostum! İngilizleri mi, fransızları mı seversiniz?

— Oh! tabiiki ingilizleri tercih ederim.

İngiliz misyonerin keyfine payan yoktur; fakat muhatabı devam eder:

— Çünkü onların eti daha körpe ve daha leziz oluyor!

—o0o—

TUHAF BİR HIRSIZLIK

Genç gazeteci Havold Milhoff yankesiciler hakkında, bizzat kendi müşahade ve tetkiklerine dayanan bir makale hazırlamıştı. Fakat maalesef bu yazısını gazetesine götürebilmek fırsatını bulamadı. Zira bir tramvayda bu kıymetli yazı gayet maharetli bir tarzda aşırıldı.

ASIL BEN

Büyük bir toplantıda Rossini'den bir arya söyliyecek olan bir amatör.

— Ah üstat, öyle korkuyorum ki! deyince, Rossini başını sallıyarak:

— Asıl ben korkuyorum der.

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede :

1465 Adet para ikramiyesi.
3000
1500
1000 Liralık büyük ikramiyeler.
200,000 Liralık GARANTİ APARTIMANI'nın 2 dairesi
2 Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2 Lüks otomobil.
396 adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100 Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13 Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz
Her 100 Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.
Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflariyle diğer para biriktiren müessesseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

ABC

Tercüme Bürosu

Galata, Mumhane cad. Mumcu han no. 3
Sicilli Ticaret No. 40070

TELEFON 41131

HER DİLDEN VE HER NEVİ TERCÜMELER

Bilhassa; İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Arapça, Farsça, Rusça, Bulgarca, Romence, Macarca, eski ve yeni Yunanca v. s.

Adi, ticari, mali, edebi, teknik, fenni, hukuki: tıbbi ilâncılık ve sinemacılığa ait.

Noterliklere, mahkemelere, sefaret ve konsolosluklara, gümrük idarelerine, üniversitelere, ticaret odalarına ve sair resmi makamlara ibraz olunacak: mektup, telgraf, pasaport, hüviyet cüzdanı, mukavelename, şartname gibi her nevi resmi ve gayri resmi evrak ve dokümanlar.

En ehliyetli, elemanlar tarafından en kısa zamanda ve en elverişli şartlarla tercüme olunur.

DENTOSİL
DİŞ kremi

ANTİDOT (POMAT)

• NEZLE
• GRİP
• DİŞ AĞRISI
• BÖCEK SOKMASI
• YANIKLAR
• GÜNEŞ YANIĞI
İLE:
• ADALE ROMATİZMASI
• YARALAR
• PİŞİK
• KAŞINTI
• EKZEMA
• ERGENLİK
• DONUK
• DERİ ÇATLAKLARINDA VE
• TRAŞTAN SONRA KULLANILIR
FİATI : 75 Krş.

HANIMELİ

Türkiyenin en güzel kadın gazetesidir, her kadının mutlaka her zaman alması şarttır.

T. C.
ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını
300.000 liraya
yükseltmiştir.

4 Çekilişin her birinde
25.000
10.000
5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER :
28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak aya üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur' numarası alırlar.

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden :
M. Nevzat YİĞİT
İdare yeri : Cağaloğlu Türbedar Sokak No: 18 İstanbul
Dizildiği ve Basıldığı yer :
Dr. Nuri AKÇA Matbaası